

Vélemény

Dankó Nikoletta

Az élet is csak puszta létvágy volna? c. esszéjéről

Mind tartalmilag, mind formailag igen értékes, szépen szerkesztett, összeszedett munka. Önálló, érdekes eszmefuttatás, határozott koncepció jellemzi, amely konkrét példaanyaggal alátámasztott. A dolgozat négy nagyobb egységre tagolódik, amelyeknek a hiány fogalma mellett, azzal összefüggésben, központi problémája az idő. E vonatkozásokban használja fel a saját életvilágában nyert tapasztalatokat és néhány cikkben olvasottakat.

Röpke 9 hónap c. részben, amely különösen érdekfeszítő, kitér a magzati korban elszenvedett hiányokra, s annak következményeire a további életben. Ezt egy tudományos vizsgálattal is igazolja, felhasználva a : „*Génjeikben hordozzák a nagy 1944-es holland éhínség nyomait az akkor születettek*” című cikket. Ezzel is bizonyítani akarja, hogy milyen meghatározó az ember „még nem”-je. Egy még meg nem született gyermek genetikai elváltozása a felnőtt életében magában hordozhat egyes, a későbbiekben kiderülő egészségügyi problémákat. Azt át lehetett volna részletesebben gondolnia a szerzőnek, hogy tulajdonképpen ez a 'még-nem' a megszületett egyén múltja is biológiai és genetikai értelemben.

A Sartre által megfogalmazott tétel - „*Az ember alapvetően létvágy*” - igazolására nemcsak saját tapasztalatait hozza fel érvekként, hanem kitér Abraham Maslow kísérletére, amelyben az életünkben jelentkező legfontosabb vágyakat vizsgálja.

A Hazugságokkal fedjük be az életünkben tátongó lyukakat c. részben annak a véleményének ad hangot, hogy vágyainkat csak hazugságokkal tudjuk leplezni. Ez akkor igaz állítás, ha a vágyaink valami titokkal terhelt, hiszen a vágyak jó része a nyilvános létünkben is teljesülhet, teljesíthető. Erre is vonatkozik Maslow említett kutatásának összegzése: életünkben öt fő vágy van. A fiziológiai szükségletek, a biztonság, a szeretet és a valahova tartozás, az önbecsülés és az önmegvalósítás. Ezt alaposabban ki lehetett volna fejteni.

Összegzésében ezt állítja a szerző: „Abban is biztosak lehetünk, hogy sok társunk, vagy a mi életünkben is rengeteg hazugság van. Igazából a mai ember számára ez úgy gondolom, hogy már-már természetes.” Az megfontolandó lenne egy ilyen kijelentés esetében, hogy ha nem lenne hazugság, ha mindenki igazat mondana, milyen következményekkel járna, milyen is lenne a világ?

Két dolog, ami sajnálatos módon zavarja a lendületes stílust: a gépelési hibák és a lábjegyzetek, az idézett szövegek helyének hiánya.